

Thema 3: Bezinning op rol van onderwijsprofessionals

Verantwoordelijk domein

DHBO: Professionaliseren en ondersteunen onderwijsprofessionals, themaleider René Muès.

Context

Binnen Npuls werken we evidence-informed aan de transformatie van het vervolgonderwijs. Vanuit DHBO - Professionaliseren en ondersteunen onderwijsprofessionals is een onderzoeksbudget beschikbaar van €100.000 voor een consortium dat onderzoek doet naar de rol van de docent in een technologisch veranderende context.

Aanleiding

Samen werken we aan het ondersteunen van onderwijsprofessionals in hun taak om het onderwijs doorlopend te verbeteren. Binnen Npuls gaat het daarbij om onderwijsprofessionals die digitaal geletterd zijn, digitale middelen waardevol kunnen inzetten en daarin goed ondersteund worden (Npuls, z.d.).

Technologische ontwikkelingen werken steeds nadrukkelijker door in het onderwijs. We zitten midden in een digitale transformatie van het vervolgonderwijs. Kennis is op veel meer plekken beschikbaar, digitale middelen zijn verweven geraakt met leren en lesgeven, en nieuwe technologieën, zoals AI en XR, hebben impact op de dagelijkse praktijk van het onderwijs.

Daarmee verschuift ook de vraag naar de rol van de docent. Die vraag gaat verder dan het gebruik van nieuwe middelen. Ze raakt aan professioneel oordeel, pedagogische verantwoordelijkheid en aan de manier waarop docenten hun professionele identiteit verbinden met de vorm en functie van technologie in hun onderwijspraktijk (Biesta, 2015; Lai & Jin, 2021). Wat betekent de docent in een tijd van digitale transformatie? Waarin ligt diens waarde richting studenten? En welke verschuivingen worden daarin al zichtbaar?

Deze ontwikkeling stelt ook vragen aan de manier waarop we kijken naar professionalisering en ondersteuning. Professionalisering kent verschillende vormen en doelen, variërend van overdracht en training tot professionele dialoog, onderzoekend werken en meer transformatieve vormen van professionele ontwikkeling (Kennedy, 2005). De vraag is daarom welke vormen van professionalisering passen bij een veranderend beeld van het docentschap, en wat dit betekent voor de ondersteuningsbehoefte van onderwijsprofessionals gedurende hun docent-journey.

We zoeken verdiepend inzicht in hoe de rol van de docent in het heden wordt beleefd en begrepen, welke verschuivingen daarin zichtbaar zijn en wat dat zegt over de betekenis en waarde van het docentschap. Dit raakt aan fundamentele vragen over de betekenis van onderwijs en over de professionele ruimte van de docent daarbinnen (Biesta, 2015). Ook is relevant welke vormen van professionalisering en ondersteuning passen bij dat veranderende beeld.

Dit vraagstuk speelt in het mbo, hbo en wo. De contexten verschillen, maar de onderliggende vragen zijn herkenbaar in alle drie de sectoren. Juist daarom kan een gezamenlijk onderzoek bijdragen aan scherpere begripsvorming en een rijker beeld van de rol van docent in deze tijd.

Het thema:

Deze call richt zich op de bezinning van de rol van de onderwijsprofessionals. Centraal staat de vraag hoe die rol vandaag wordt begrepen, welke verschuivingen daarin zichtbaar worden en wat dat betekent voor de betekenis en waarde van het docentschap.

Technologische ontwikkelingen veranderen de context van onderwijs. Ze raken aan hoe kennis beschikbaar is, hoe studenten leren en hoe onderwijs wordt ontworpen en uitgevoerd. Daarmee raken ze ook aan de positie van de docent. Deze call zoekt verdiepend inzicht in wat er in het docentschap aan het schuiven is en hoe dat te duiden is.

Daarnaast is van belang welke vormen van professionalisering passen bij dat veranderende beeld. Een belangrijke vraag, als onderdeel van hoe docenten zich in deze tijd tot hun beroep verhouden en daarin verder ontwikkelen.

Mogelijke invalshoeken

We nodigen onderzoekers uit om in hun aanmelding aan te sluiten bij één of beide van de volgende invalshoeken:

- 1. Verschuivingen in de rol, betekenis en waarde van de docent**
Welke verschuivingen in de rol van de docent zijn in een technologisch veranderende context zichtbaar, en wat zeggen die over de betekenis en waarde van het docentschap?
- 2. Professionalisering bij een veranderend beeld van het docentschap**
Welke vormen van professionalisering passen bij een veranderend beeld van de rol van de docent?

Literatuur

Biesta, G. (2015). What is Education For? On Good Education, Teacher Judgement, and

Educational Professionalism. *European Journal Of Education*, 50(1), 75–87.

<https://doi.org/10.1111/ejed.12109>

Kennedy, A. (2005). Models of Continuing Professional Development: a framework for analysis. *Journal Of In-service Education*, 31(2), 235–250.

<https://doi.org/10.1080/13674580500200277>

Lai, C., & Jin, T. (2021). Teacher professional identity and the nature of technology integration. *Computers & Education*, 175, 104314.

<https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104314>

Npuls. (z.d.). *Professionalisering en ondersteuning / Npuls*.

<https://npuls.nl/onderwerpen/professionalisering>